Геометричні перетворення

Геометрія є прообразом краси світу (Й.Кеплер)

Переміщенням (або ***рухом***) називається перетворення фігури, внаслідок якого зберігаються відстані між точками даної фігури.

Властивості переміщення:

- ✓два послідовні переміщення знову дають переміщення;
- ✓перетворення, обернене до переміщення також є переміщення;
- ✓внаслідок переміщення точки, що лежать на прямій, переходять у точки, що лежать на прямій, і порядок їх взаємного розміщення зберігається;
- ✓при переміщенні прямі переходять у прямі, промені – в промені, відрізки – у відрізки;
- ✓внаслідок переміщення зберігаються кути між променями.

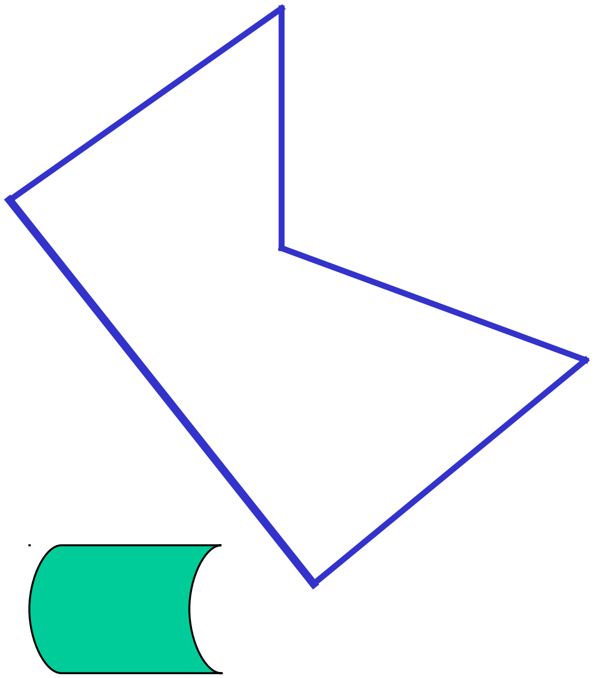

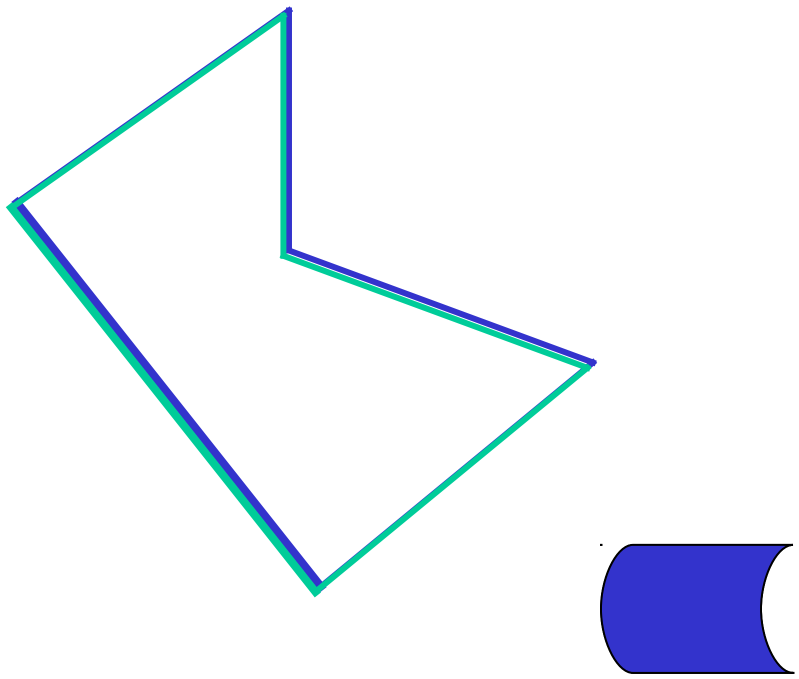

Дві фігури називаються ***рівними***, якщо вони суміщаються переміщенням

Паралельним перенесенням фігури F у напрямі променя OA на відстань a називається таке перетворення фігури F у фігуру F', внаслідок якого кожна точка X фігури F переходить у точку X' фігури F' так, що промені XX' і OA співнапрямлені і $XX' = a$

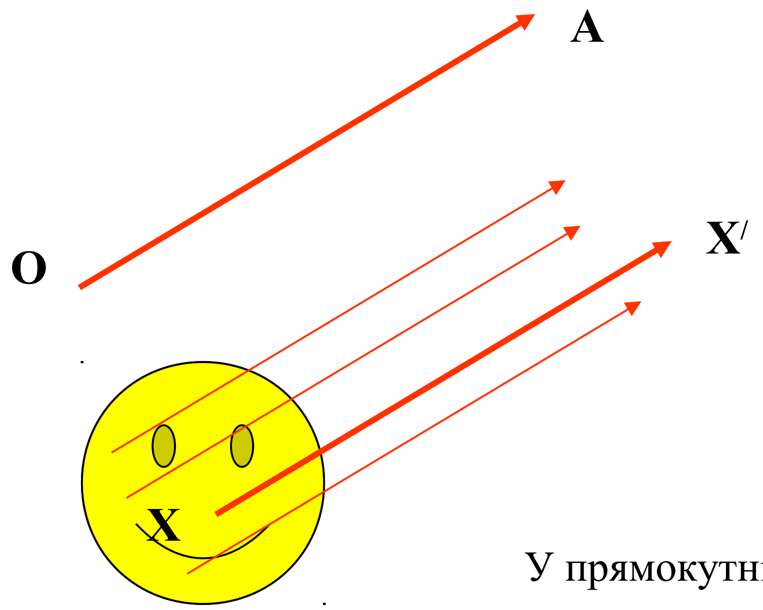

У прямокутній системі координат ***паралельне перенесення***, яке переводить точку (x;y) в точку $(x_1; y_1)$, задається формулами $x_1=x+a$; $y_1=y+b$,
де a і b – деякі числа, одні й ті самі для всіх точок площини.

Основна властивість паралельного перенесення: паралельне перенесення є переміщенням

У прямокутній системі координат ***паралельне перенесення***, яке переводить точку (x;y) в точку (x_1; y_1), задається формулами $x_1=x+a$; $y_1=y+b$,
де a і b – деякі числа, одні й ті самі для всіх точок площини.

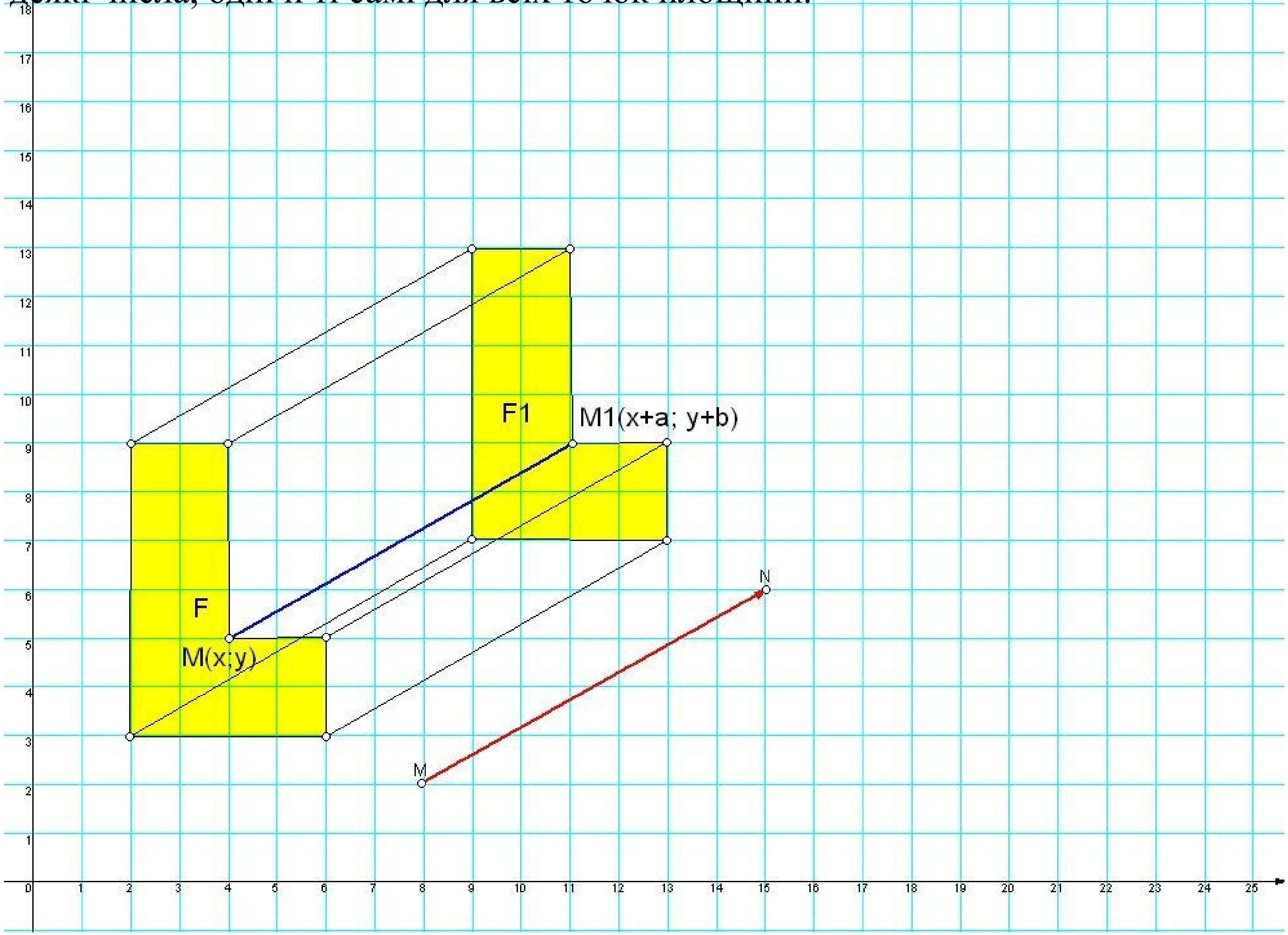

Основна властивість паралельного перенесення: паралельне перенесення є переміщенням

Перетворенням фігури F у фігуру $F^/$ називається така відповідність, при якій:
1) кожній точці фігури F відповідає єдина точка фігури $F^/$;
2)кожній точці фігури $F^/$ відповідає деяка точка фігури F;
3) різним точкам фігури F відповідають різні точки фігури $F^/$.
Фігура $F^/$ називається образом фігури F для даного перетворення.

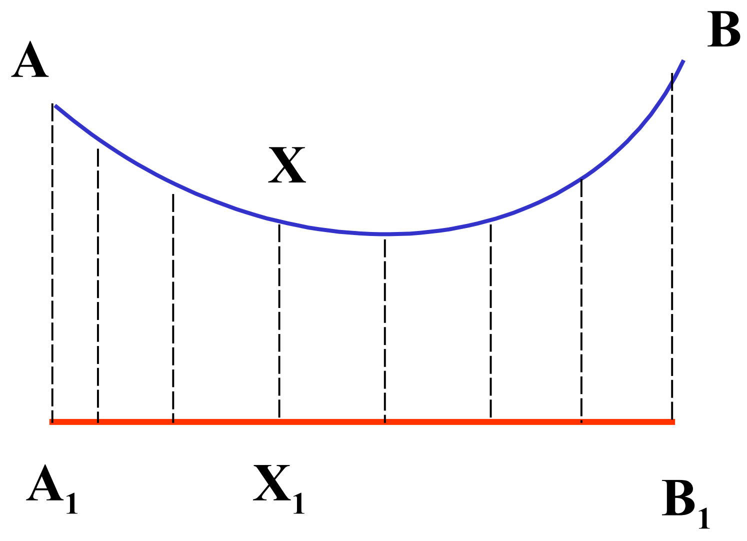

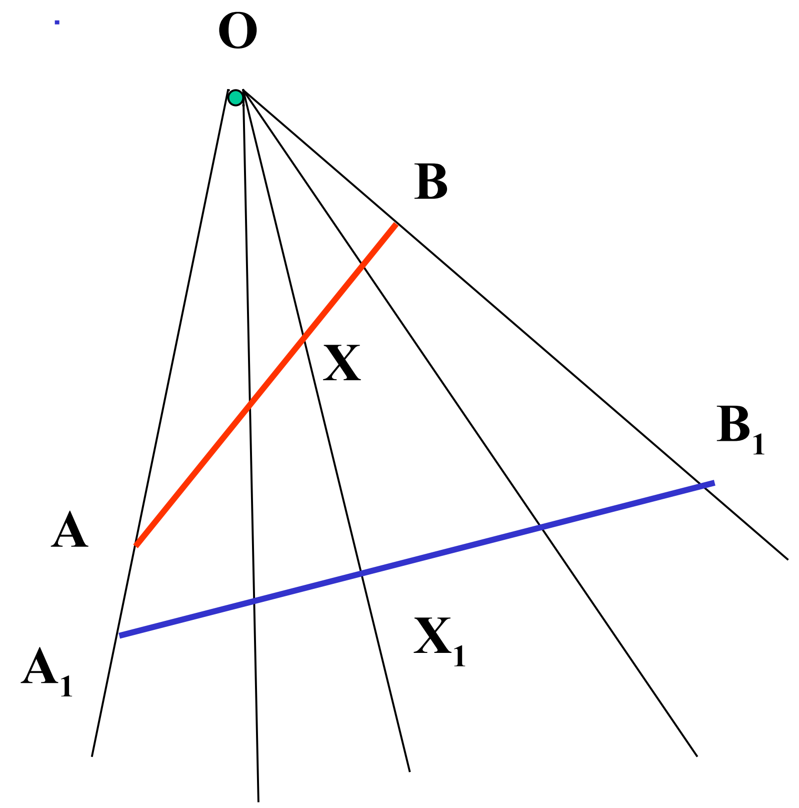

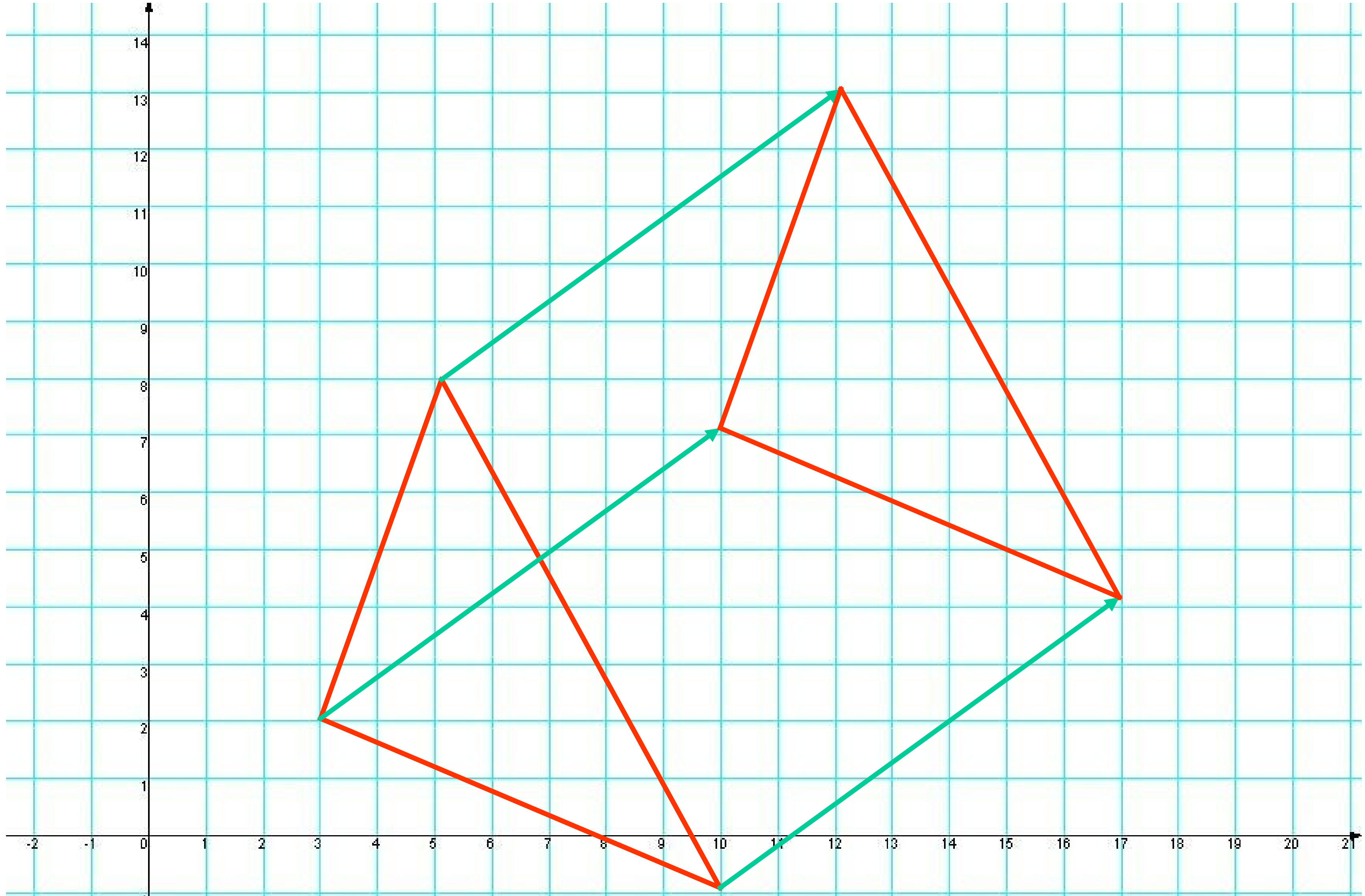

При паралельному перенесенні пряма переходить у паралельну пряму (або в себе); промінь переходить у співнапрямлений промінь.

При паралельному перенесенні точки переміщуються вздовж паралельних прямих (або однієї прямої) на ту саму відстань

Перетворенням симетрії (***осьовою симетрією***) відносно прямої m називаєть таке перетворення фігури F у фігуру F_1 , внаслідок якого кожна точка X фігури F переходить у точку X_1фігури F_1 , симетричну X відносно прямої m.

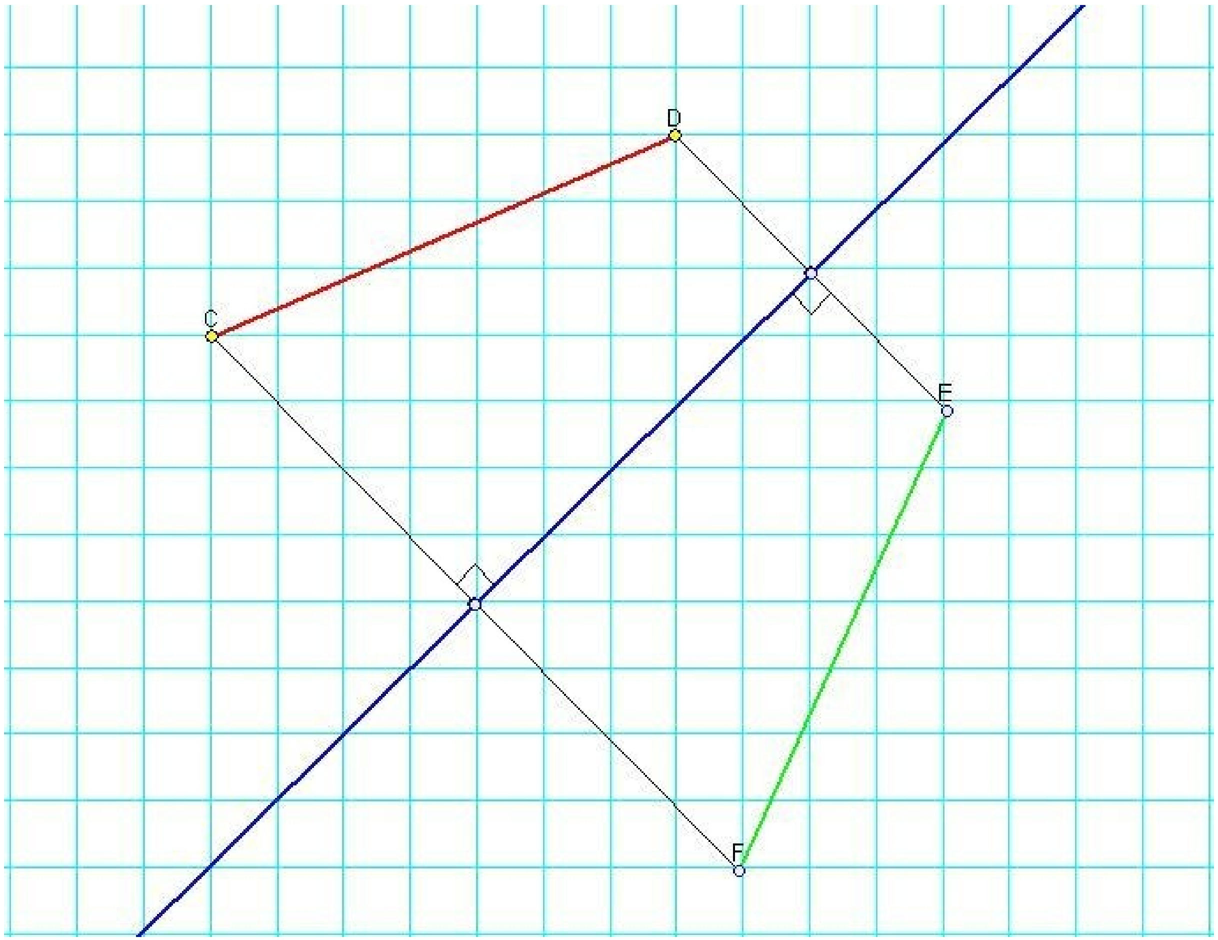

Основна властивість осьової симетрії:
Осьова симетрія є переміщенням

Осьова симетрія перетворює пряму на пряму; відрізок - на відрізок; многокутник на рівний йому многокутник.

Точки, що належать осі симетрії, відображаються самі на себе.

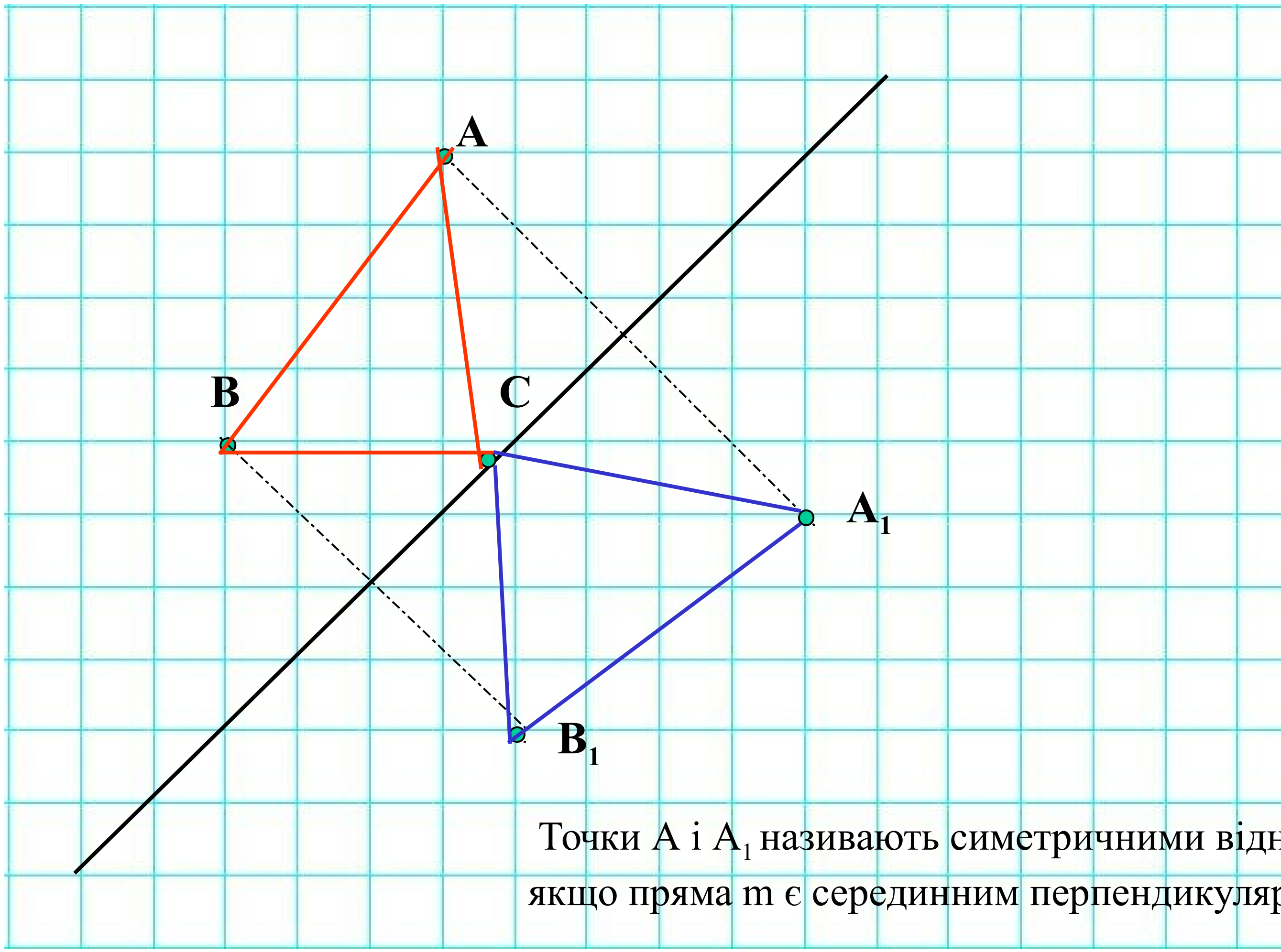

Точки A і A_1 називають симетричними відносно прямої m, якщо пряма m є серединним перпендикуляром відрізка AA1.

Основна властивість осьової симетрії:

Осьова симетрія є переміщенням

Якщо перетворення симетрії відносно прямої m переводить фігуру F у себе, то така фігура називається симетричною відносно прямої m, а сама пряма m – віссю симетрії фігури F.

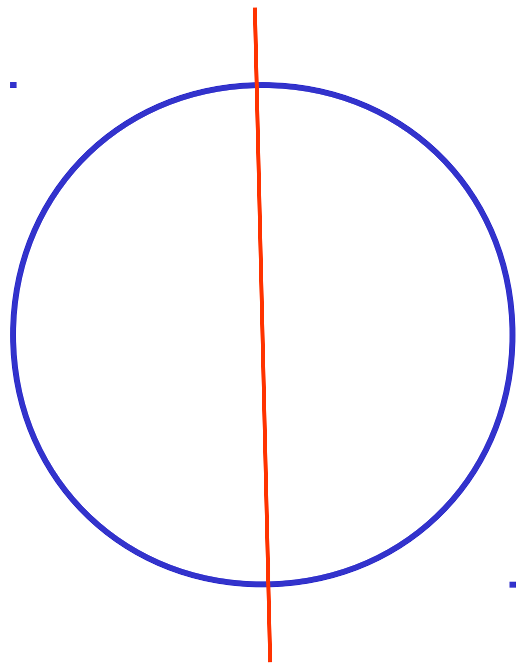

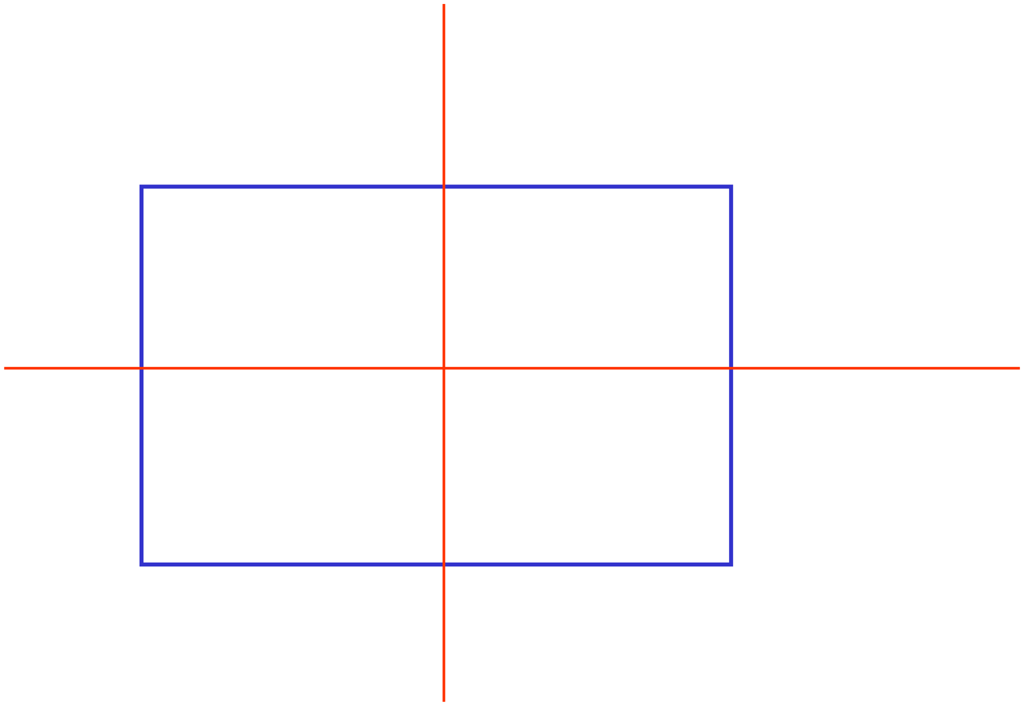

Скільки осей симетрії має коло?

Скільки осей симетрії має прямокутник?

Якщо перетворення симетрії відносно прямої m переводить фігуру F у себе, то така фігура називається симетричною відносно прямої m, а сама пряма m – віссю симетрії фігури F.

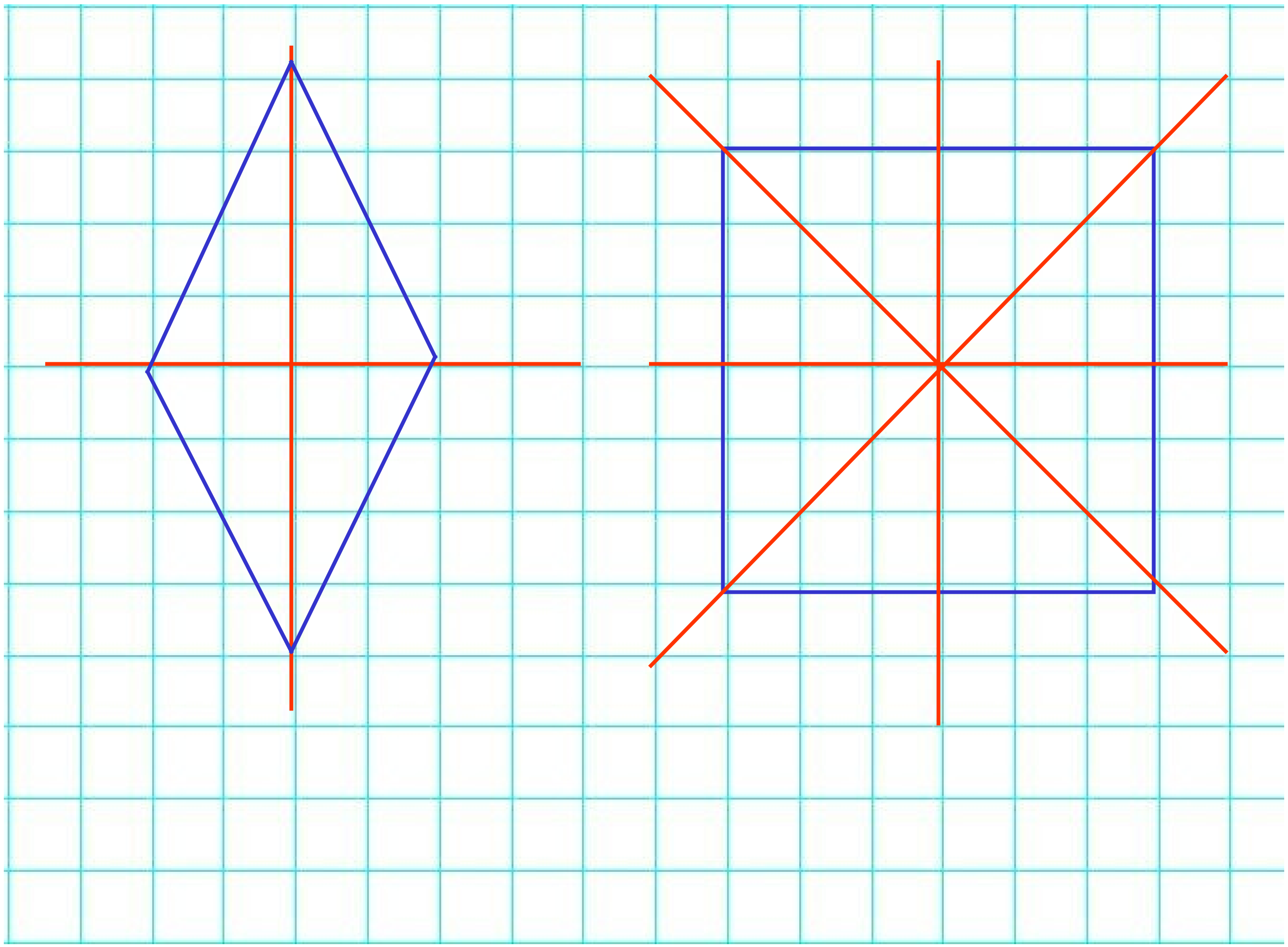

Скільки осей симетрії має ромб?

Скільки осей симетрії має квадрат?

Якщо перетворення симетрії відносно прямої m переводить фігуру F у себе, то така фігура називається симетричною відносно прямої m, а сама пряма m – віссю симетрії фігури F.

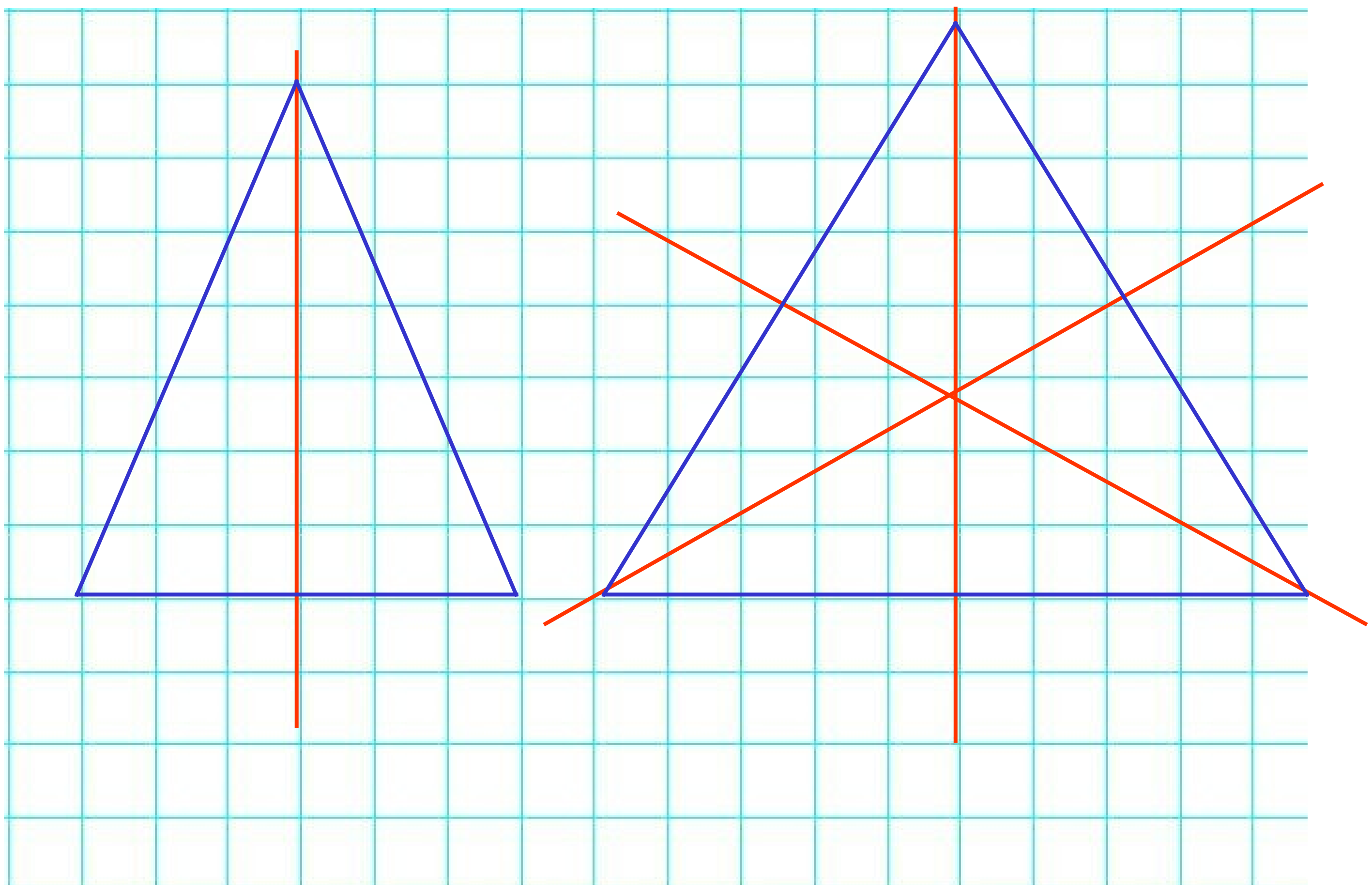

Скільки осей симетрії має рівнобедрений трикутник?

Скільки осей симетрії має рівносторонній трикутник?

Точки A і A_1 називають ***симетричними відносно точки O***, якщо точка O є серединою відрізка AA_1.

Перетворенням симетрії (***центральною симетрією***) відносно точки O називається таке перетворення фігури F у фігуру F_1, внаслідок якого кожна точка X фігури F переходить у точку X_1 фігури F_1, симетричну X відносно точки O.

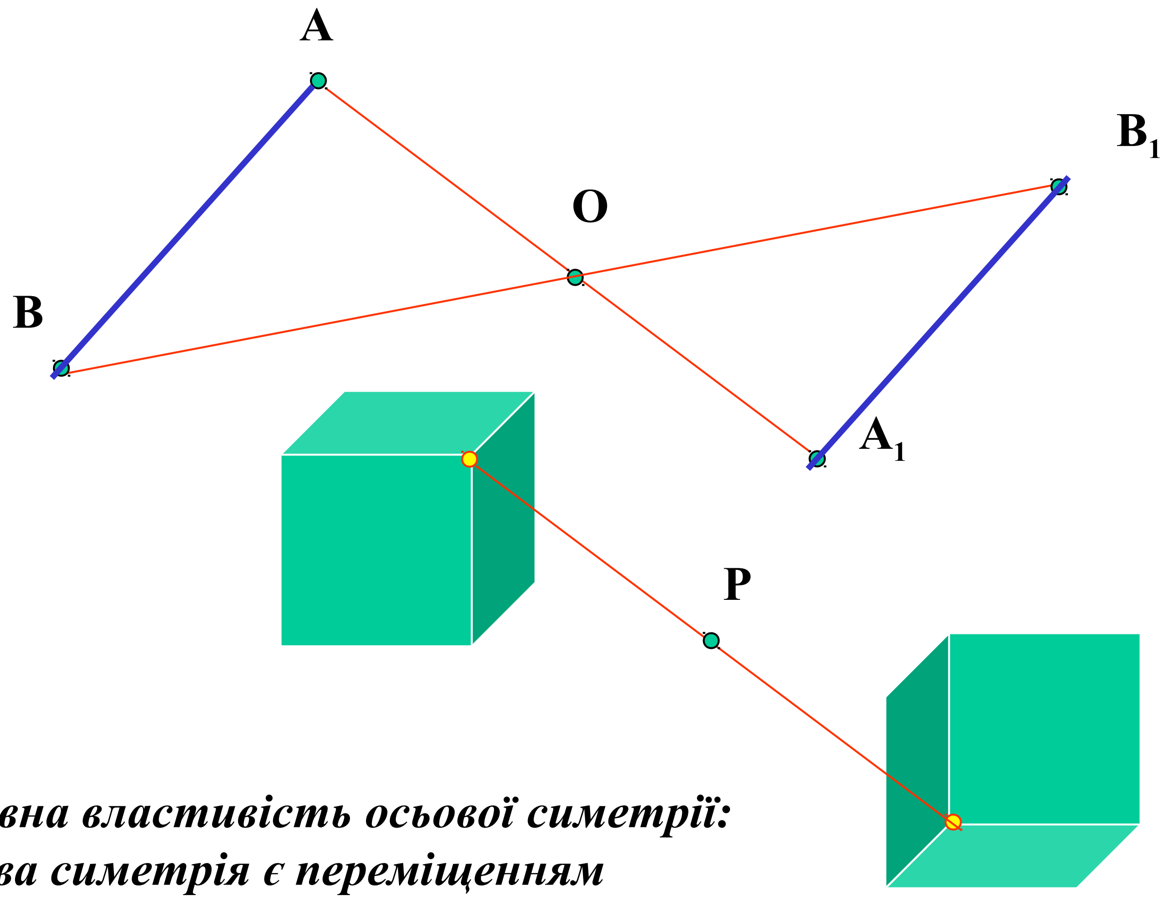

Основна властивість осьової симетрії:
Осьова симетрія є переміщенням

Центральна симетрія перетворює пряму на паралельну їй пряму або в ту ж саму пряму; відрізок - на відрізок; многокутник на рівний йому многокутник.

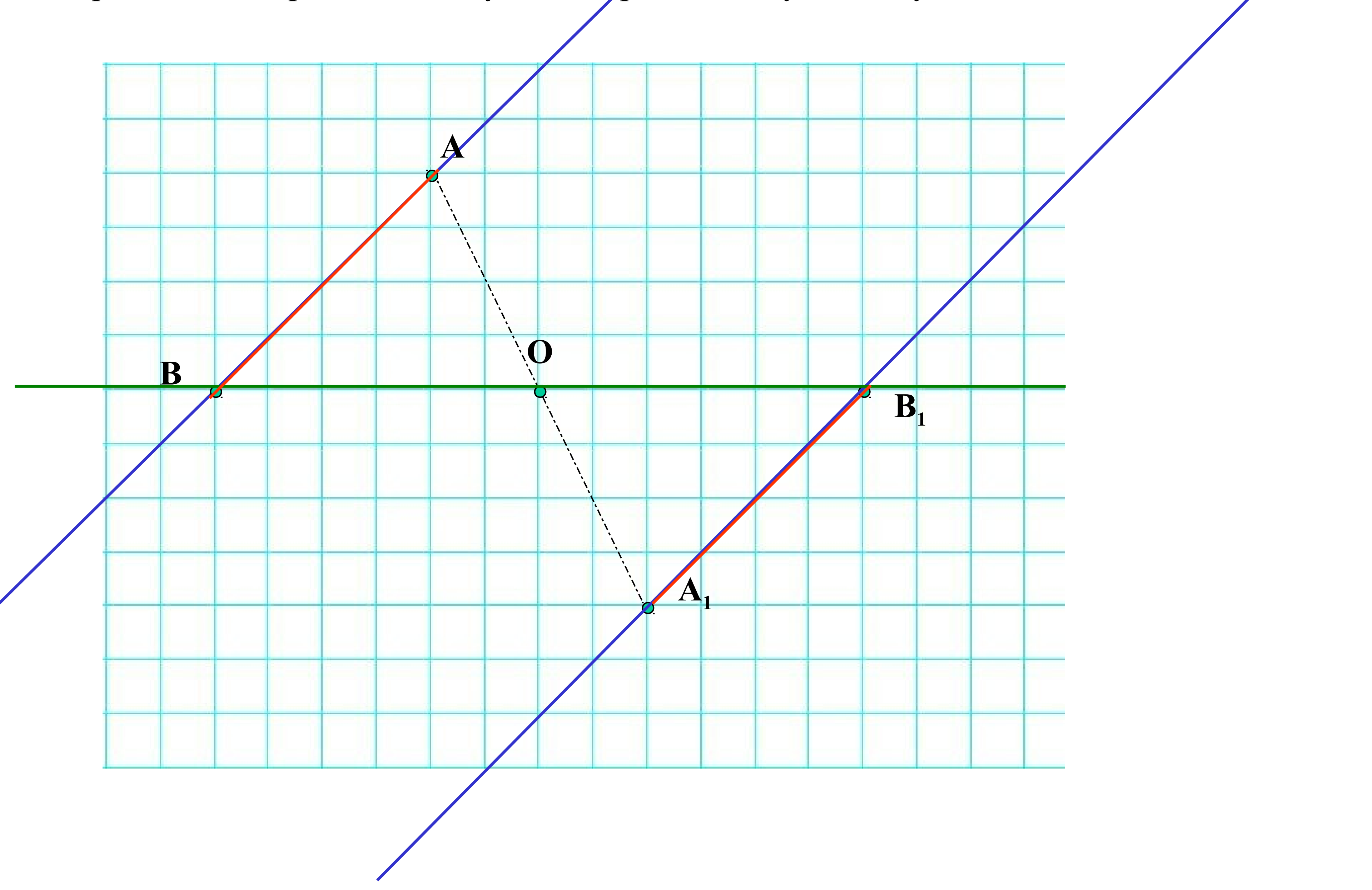

Фігуру називають ***симетричною відносно точки*** О, якщо для кожної точки даної фігури точка, симетрична їй відносно точки О, також належить цій фігурі.

Якщо перетворення симетрії відносно точки О переводить фігуру F у себе, то така фігура називається ***центрально-симетричною***, а точка О – центром симетрії фігури F.

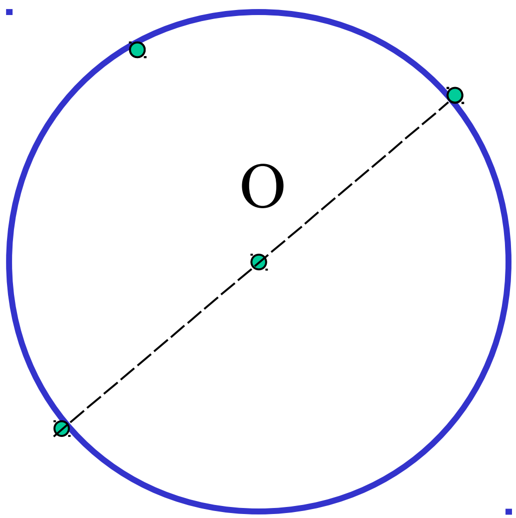

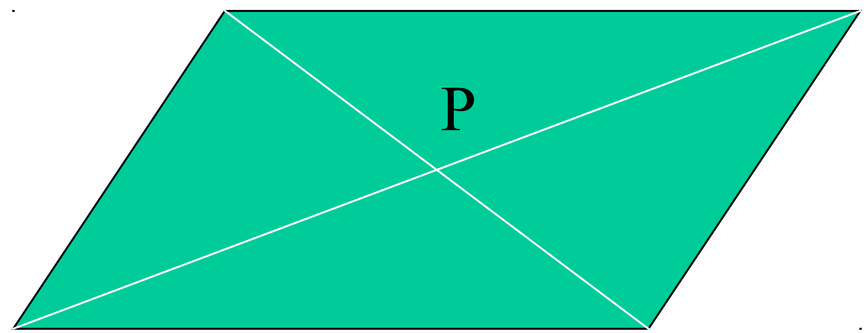

Центр кола є його центром симетрії

Точка перетину діагоналей паралелограма є його центром симетрії

Поворотом фігури F ***навколо точки O на кут α*** називається перетворення фігури F у фігуру F_1 , внаслідок якого кожна точка X фігури F переходить у точку X_1фігури F_1 так, що $OX_1 = OX$ і $\angle XOX_1 = \alpha$.

Точку O називають центром повороту, а кут α – кутом повороту.

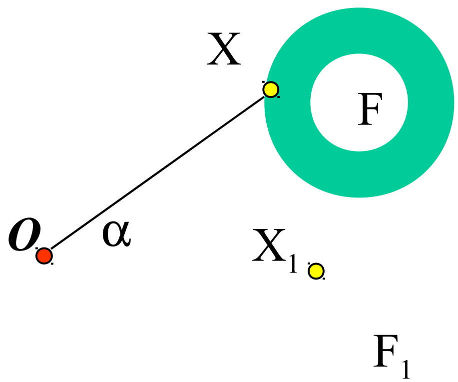

Основна властивість повороту: поворот є переміщенням.
Тобто якщо фігура F_1 – образ фігури F при повороті, то $F = F_1$

Якщо внаслідок повороту навколо деякої точки O фігура F переходить у себе, то кажуть, що ця фігура має ***поворотну симетрію*** (або ***симетрію обертання***).

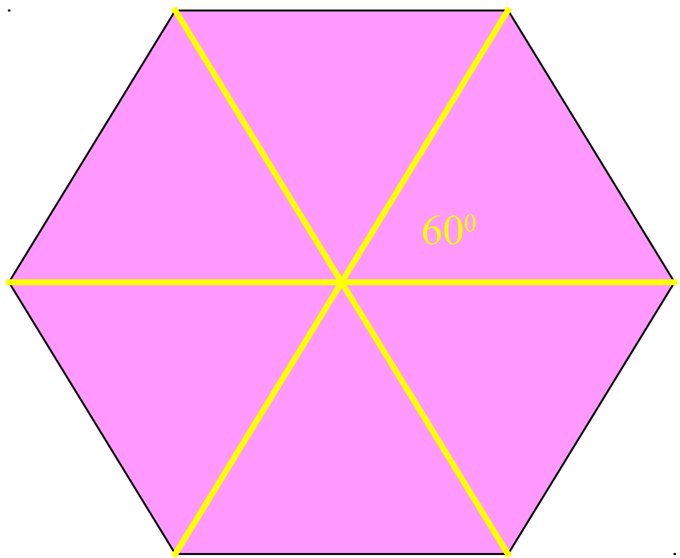

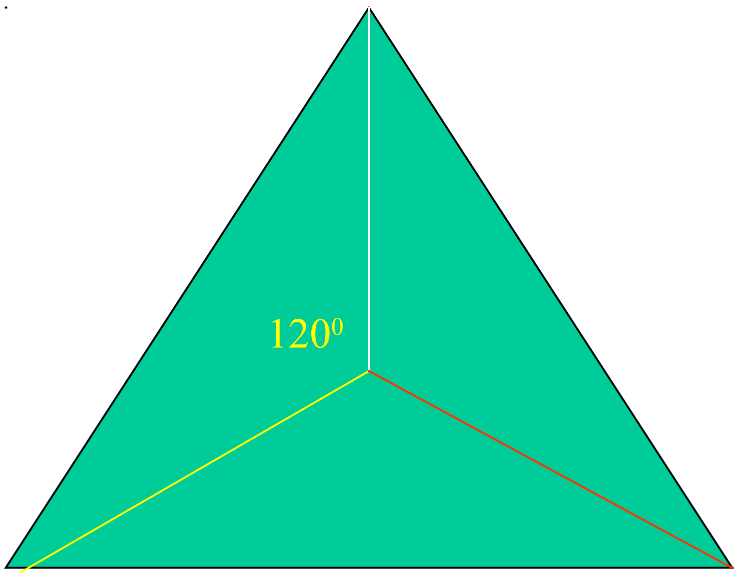

Правильний шестикутник переходить у себе при поворотах на кути кратні 60^0

Правильний трикутник переходить у себе при поворотах на кути кратні 120^0

Якщо внаслідок повороту навколо деякої точки O фігура F переходить у себе, то кажуть, що ця фігура має ***поворотну симетрію*** (або ***симетрію обертання***).

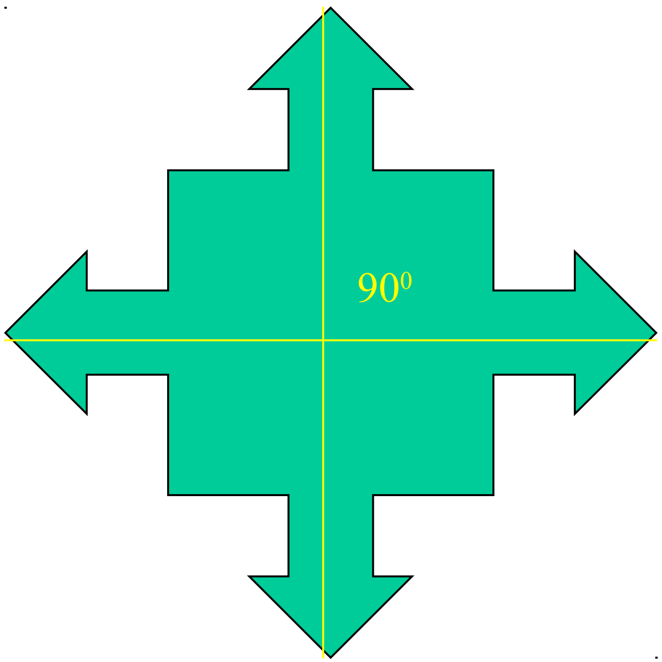

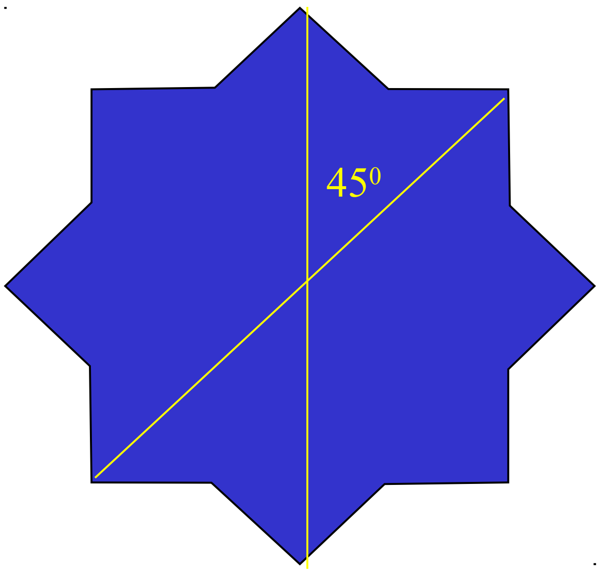

Фігура, що має дві осі симетрії, переходить у себе при поворотах на кути кратні 90^0

Фігура переходить сама в себе при поворотах на кути кратні 45^0

Перетворенням подібності (подібністю) називається таке перетворення фігури ***F*** у фігуру $\boldsymbol{F_1}$**,** внаслідок якого відстані між точками змінюються в тому самому відношенні k (k>0). Число k>0 називають ***коефіцієнтом подібності.***

Дві фігури називаються ***подібними,*** якщо вони переводяться одна в одну перетворенням подібності.

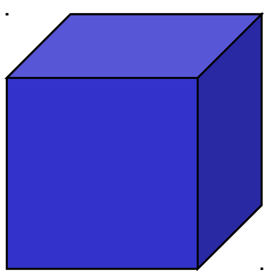

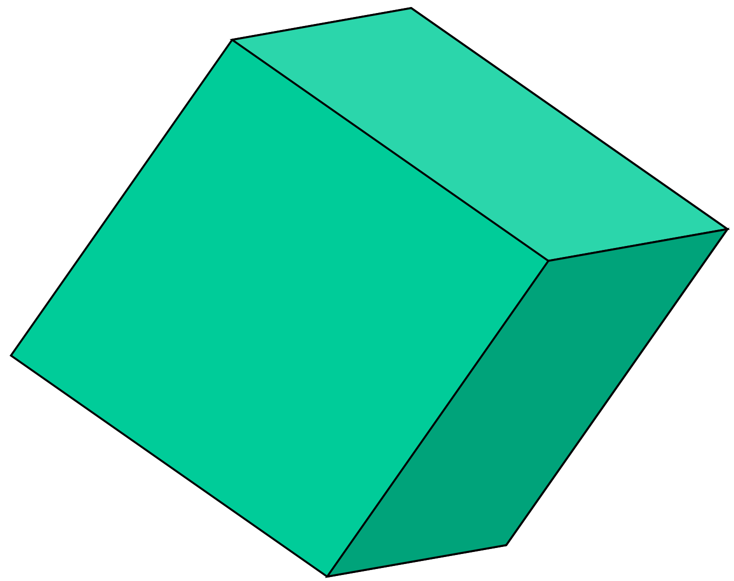

Гомотетією з центром О називається таке перетворення фігури ***F*** у фігуру F_1, внаслідок якого кожна точка X фігури F переходить у точку X_1 фігури F_1 так, що точка X_1 лежить на промені OX і $OX_1=kOX$ (k – фіксоване додатне число).

Відстані між точками змінюються в тому самому відношенні k (k>0).

Число k>0 називають ***коефіцієнтом гомотетії,*** а самі фігури F і F_1– гомотетичними

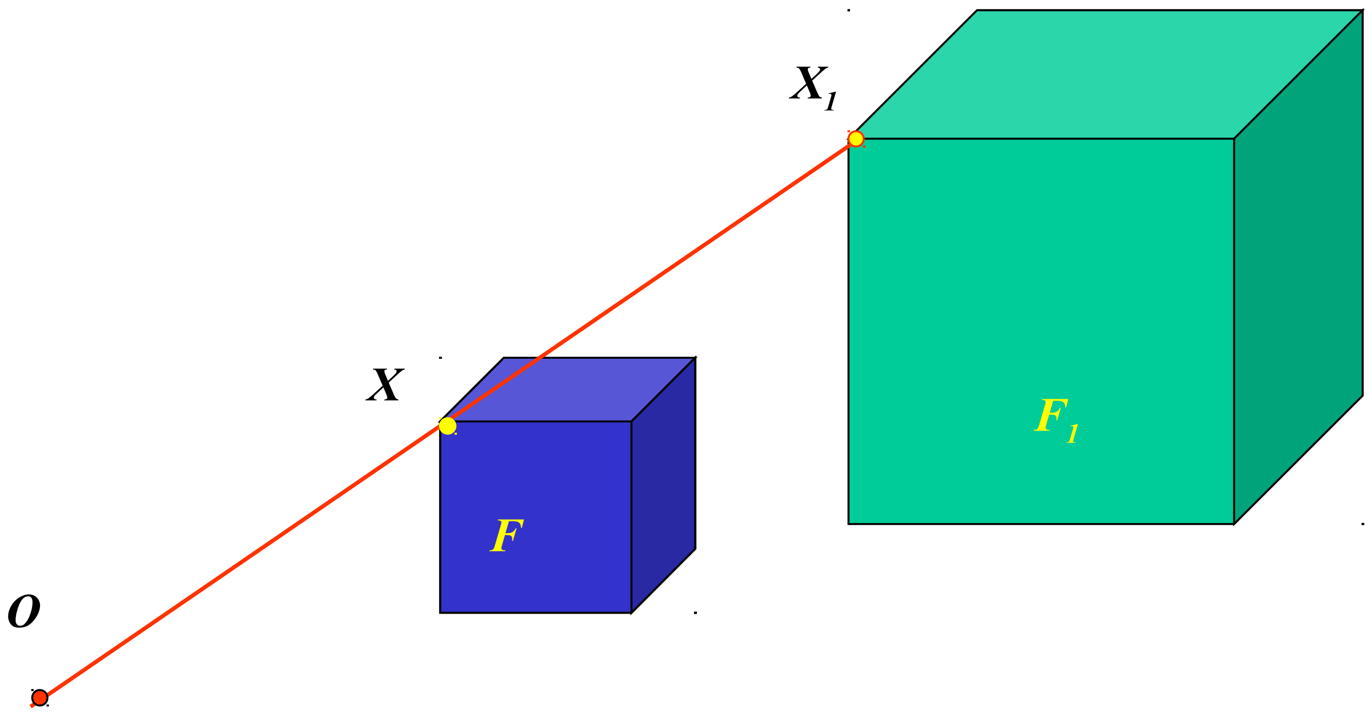

Основна властивість гомотетії: гомотетія є перетворенням подібності.

При гомотетії:

- образом прямої є пряма;
- образом відрізка є відрізок;

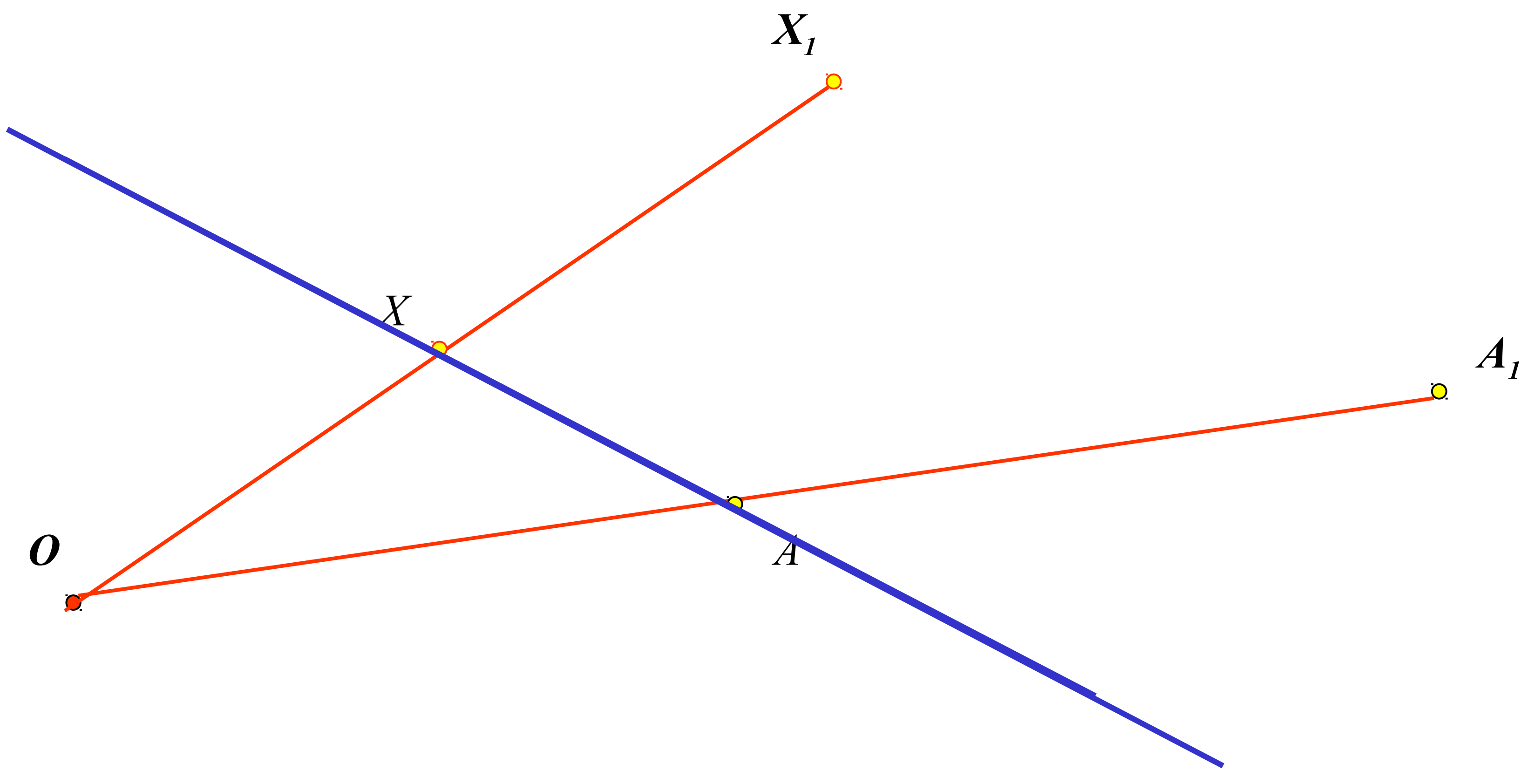

При гомотетії:

- образом кута є кут, який дорівнює даному;
- образом трикутника є трикутник, подібний даному;
- площа многокутника змінюється в k^2 разів, де k – коефіцієнт гомотетії**.**

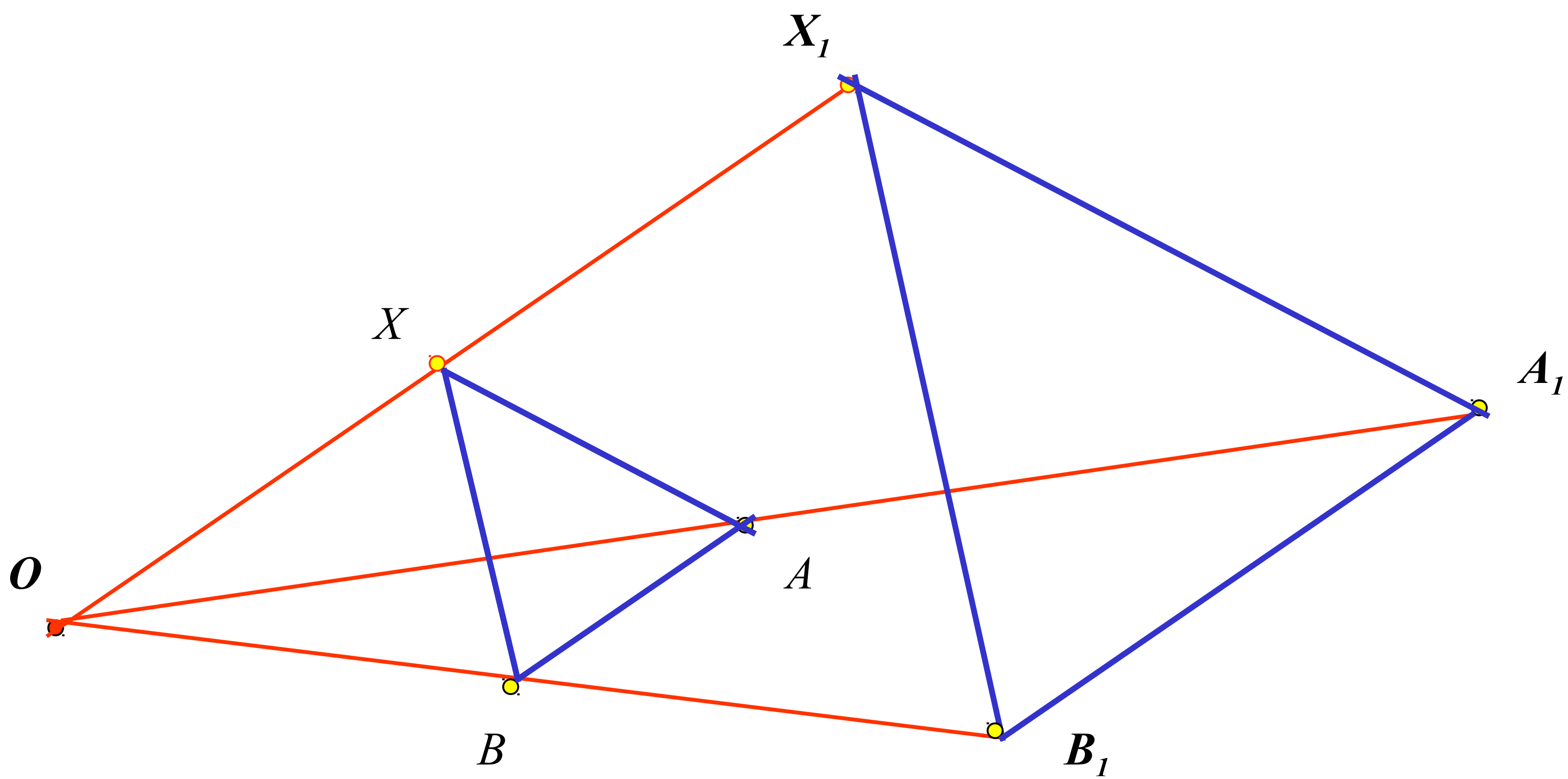

При гомотетії образом кола є коло

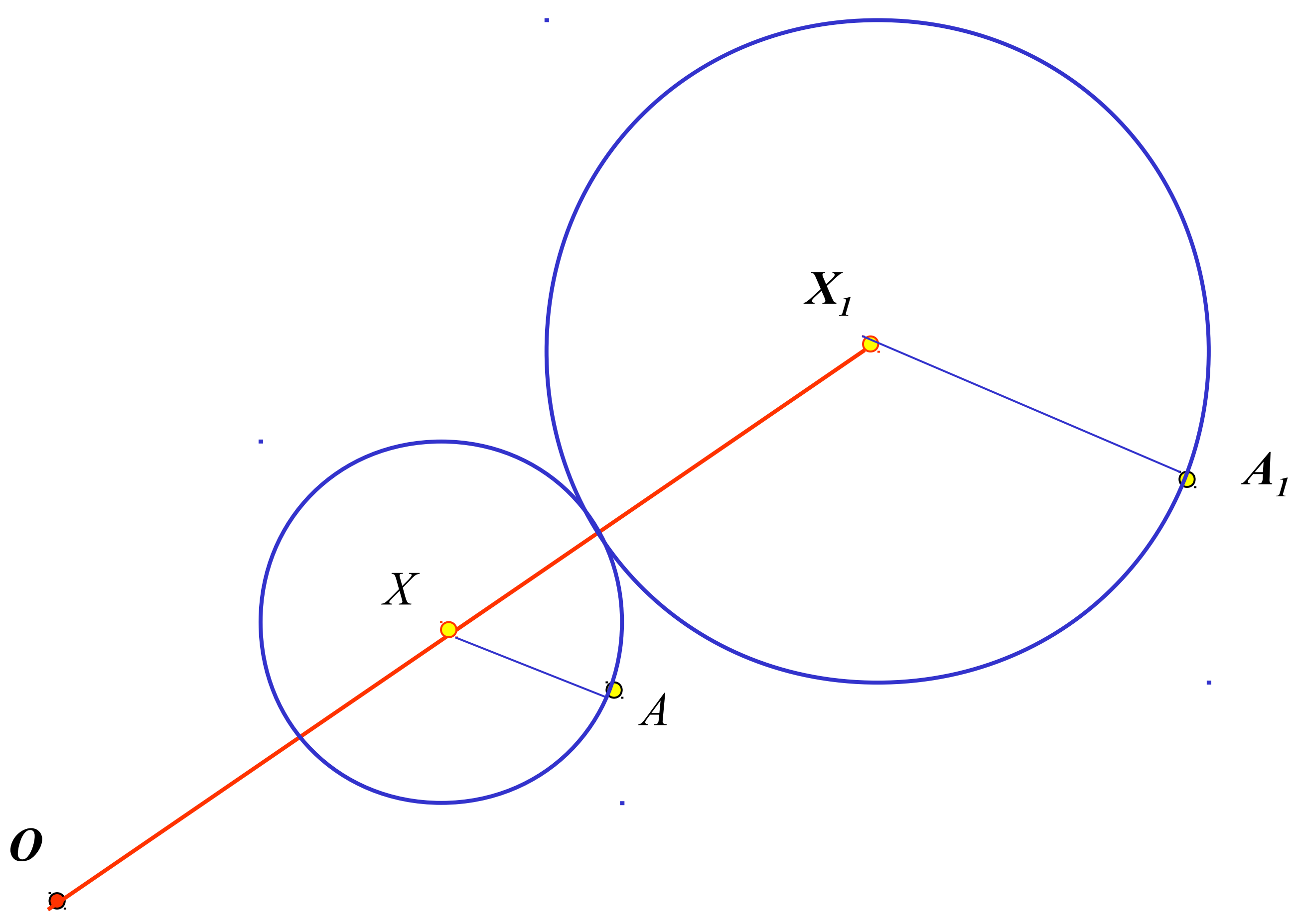

Дві фігури називаються подібними, якщо одну з них можна отримати з іншої в результаті композиції двох перетворень: гомотетії і руху

Гомотетія – окремий випадок перетворення подібності

Подібність = гомотетія + рух